

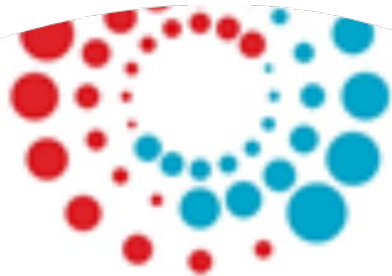
Përditësim mbi SNKSP-të e reja

Çështje të zbatimit në praktikë
qershor 2024

- 30 vjet përvojë në sektorin publik
- Pushteti qendror i Britanisë së Madhe: Administrata Tatim-Dogana, Ministria e Brendshme, Ministria e Strehimit dhe pushteti vendor
- CIPFA – pushteti qendror & menaxhimi financiar
- ACCA – Shef Global për Sektorin Publik
- Konsulente – kurse për SNKSP-të, zbatimi i SNKSP-ve/kontabilitetit me të drejta dhe detyrime të konstatuara, konferenca, autor, instruktur

KALAR CONSULTING

Final Pronouncement
January 2022

IPSAS[®]

International Public Sector Accounting Standard[®]

IPSAS 43, Leases

Final Pronouncement
May 2023

IPSAS[®]

International Public Sector Accounting Standard[®]

IPSAS 45, Property, Plant, and
Equipment

Final Pronouncement
May 2023

IPSAS[®]

International Public Sector Accounting Standard[®]

IPSAS 47, Revenue

Final Pronouncement
May 2022

IPSAS[®]

International Public Sector Accounting Standard[®]

IPSAS 44, Non-current Assets
Held for Sale and
Discontinued Operations

Final Pronouncement
May 2023

IPSAS[®]

International Public Sector Accounting Standard[®]

IPSAS 46, Measurement

Final Pronouncement
May 2023

IPSAS[®]

International Public Sector Accounting Standard[®]

IPSAS 48, Transfer Expenses

Draft Pronouncement
June 2023

IPSAS[®]

Proposed International Public Sector Accounting Standard[®]

IPSAS 49, Retirement Benefit Plans

IPSASB International Public
Sector Accounting
Standards Board[®]

Page 1 of 33

Standard det reja

Final Pronouncement
May 2023

IPSAS[®]

Conceptual Framework Update

Chapter 5, *Elements in Financial
Statements*

IPSASB

International Public
Sector Accounting
Standards Board[®]

Final Pronouncement
May 2023

IPSAS[®]

Conceptual Framework Update

Chapter 7, *Measurement of
Assets and Liabilities in
Financial Statements*

IPSASB

International Public
Sector Accounting
Standards Board[®]

Përditësime në kuadrin konceptual

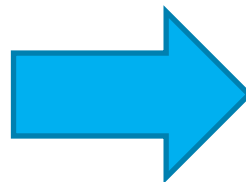
SNKSP 43: Kontratat e qirasë

SNKSP 43: Çfarë po ndryshon?

Kontabiliteti i qiradhënësit

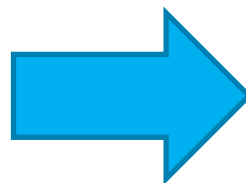
- Në thelb, mbart kërkesat kontabël të SNKSP 13
- Disa kërkesa shtesë për dhënien e informacioneve shpjeguese

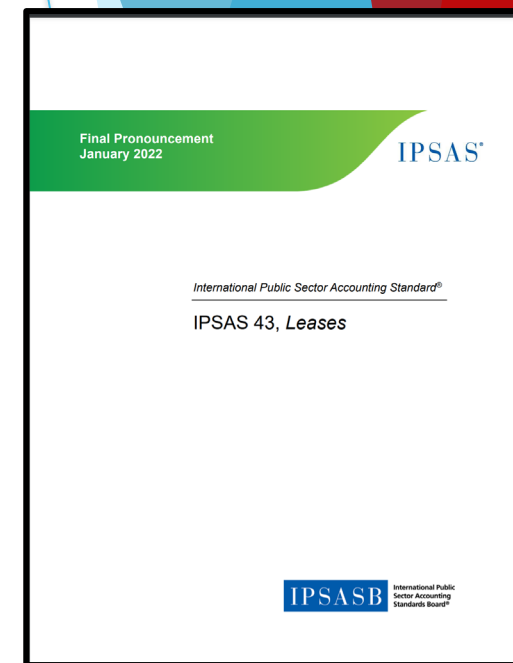
Asnjë ndryshim

Kontabiliteti i qiramarrësit

- Aktivi me të drejtë përdorimi
- Qiratë e zakonshme të mëparshme kapitalizohen
- Të gjitha kontratat e qirasë në pasqyrën e bilancit (kontabilizimi i ngjashëm me kontratat e qirasë financiare të tanishme)
- Përgjashtime për kontratat e qirasë afatshkurtër dhe kontratat e qirasë për aktivet me vlerë të vogël
- Pasivi për kontratë qiraje përfshin pagesa shlyerje të ndryshueshme të lidhura me indekse

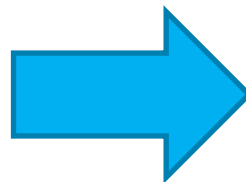

Ndryshimet e rëndësishme

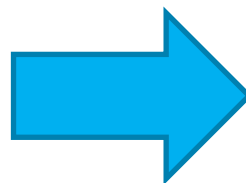
SNKSP 43: Çfarë po ndryshon?

Kontabiliteti i qiradhënësit

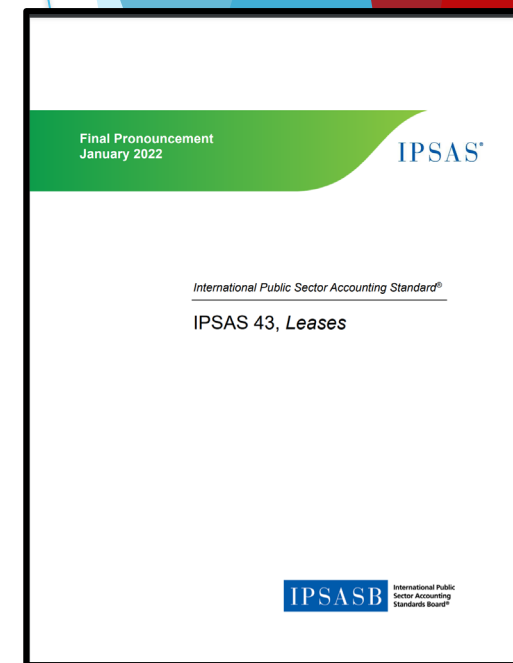

Modeli me rreziqe dhe shpërblime

Kontabiliteti i qiramarrësit

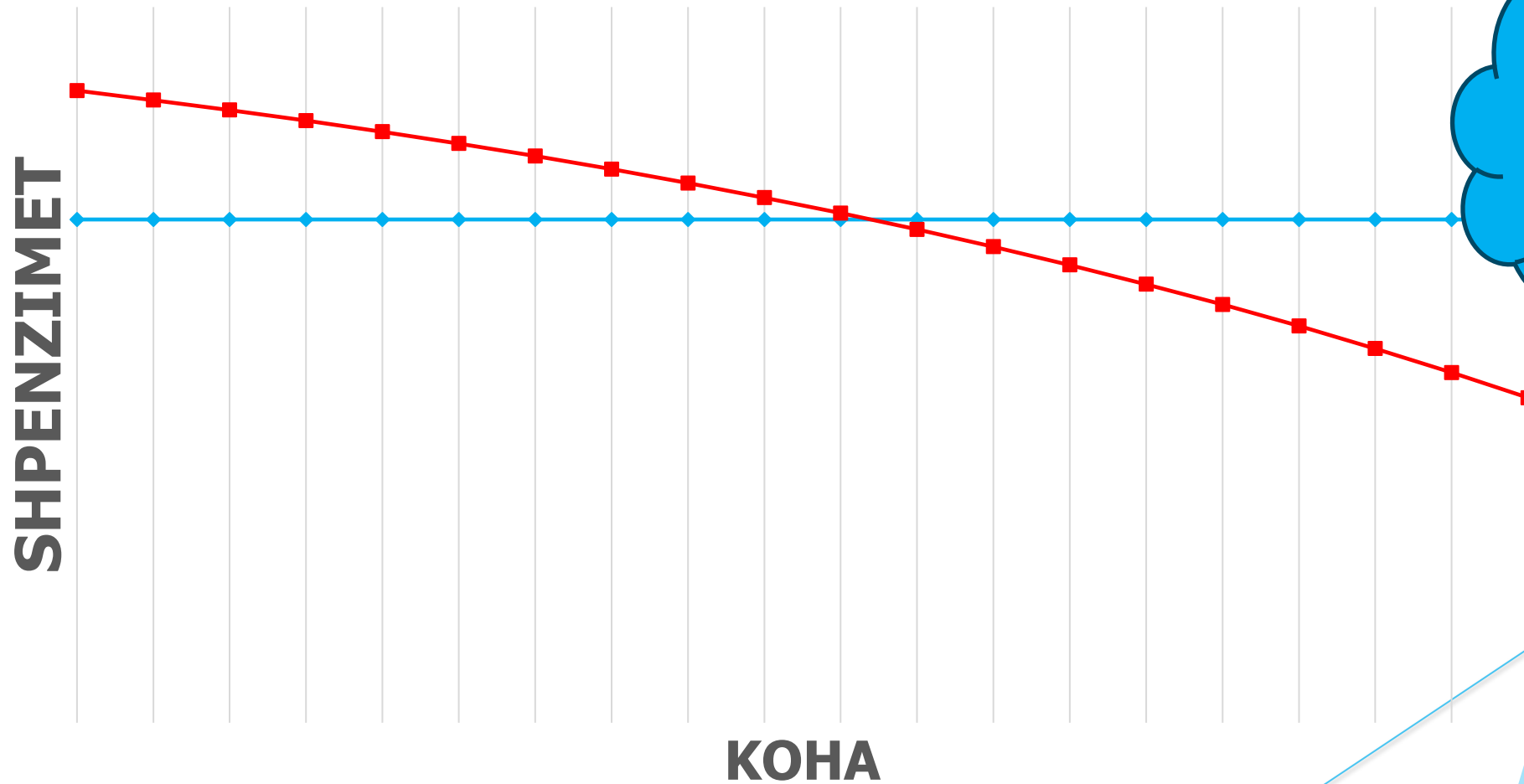
E drejta e përdorimit

Shpenzimet për qiranë gjatë kohës

— IAS 17 Operating Lease Expense

— IFRS 16 Lease Total Expense

Ndikim edhe në buxhet

Objektivi: SNKSP 43?

- ▶ Objektivi është të sigurohet që qiramarrësi dhe qiradhënësi të japin **informacione përkatëse** në atë mënyrë që t'i **paraqesë në mënyrë besnike** këto veprime.
- ▶ Ky informacion u jep një bazë përdoruesve të pasqyrave financiare mbi të cilën **të analizojnë efektin që kanë kontratat e qirasë** për pozicionin financiar, performancën financiare dhe flukset monetare të njësisë ekonomike.

Politikat kontabël

Njohja

- Cilat elementet futen në pasqyrat financiare
- Kur futen elementet në pasqyrat financiare

Matja

- Cila vlerë e elementeve kontabilizohet në pasqyrat financiare (në njohje dhe në periudhat e mëpasshme) – kërkon çmuarje

Paraqitja dhe dhënia e informacioneve shpjeguese

- Në ç'vend të pasqyrave financiare apo të shënimeve përfshihen elementet

Çfarë nuk përfshihet

Kontratat e qirasë për kërkimin ose shfrytëzimin e mineraleve, naftës, gazit natyror dhe burimeve të tjera të ngjashme jo të rigjenerueshme;

Marrëveshjet e koncensionit për shërbimet (SNKSP 32)

Kontratat e qirasë të aktiveve biologjike (SNKSP 27)

Të drejtat që mban qiramarrësi në bazë të marrëveshjeve të licencimit (SNKSP 31)

Përkufizimet kryesore

Kontrata e qirasë

► **Kontratë** ose pjesë kontrate, e cila jep **të drejtën e përdorimit** të aktivit (**aktivi bazë**) për një **periudhë kohore**, në këmbim të një **kundërvlere**.

Marrëveshje mes dy a më shumë palëve e cila krijon të drejta dhe detyrime të zbatueshme me forcë.

Aktiv për të marrë potencial shërbimi ose përfitime ekonomike

E drejta për të marrë përfitime ekonomike ose potencial shërbimi apo e drejta për të dhënë urdhra për përdorimin e aktivit

Gjatë periudhës jo të anulueshme të kontratës, qiramarrësi ka të drejtën të përdorë aktivin bazë

Kontabilizimi i kontratave të qirasë

Njohja

Aktiv me të drejtë
përdorimi

Detyrim për kontratën e
qirasë

M
a
t
j
a

fillestare

Detyrim për kontratën
e qirasë

Vlera aktuale të
pagesave të qirasë

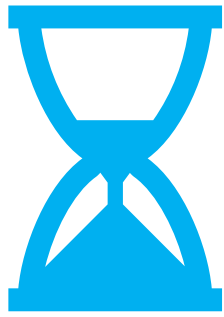
Norma e interesit e nenkuptuar
në normën rritëse të huamarrjes
për qiramarrësin ose
qiradhënësin

Më pas

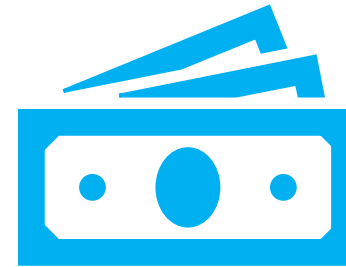
Kosto ose vlerë e
drejtë

Kosto e amortizuar

Përrjashtime fakultative

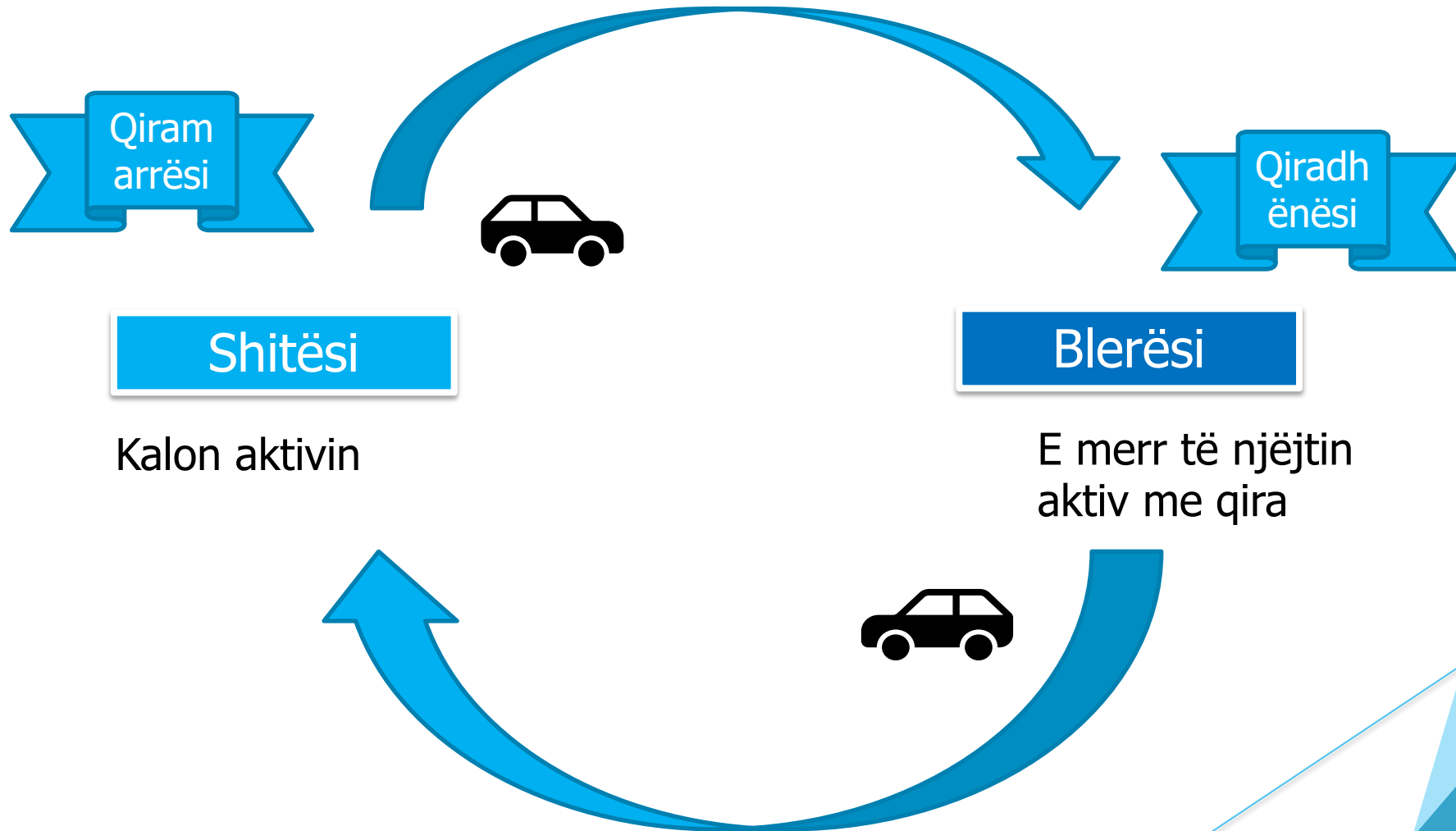

Qiratë afatshkurtra

Aktivet me vlerë të ulët

Kontratat e shitjes dhe marrjes me qira

Çështje praktike

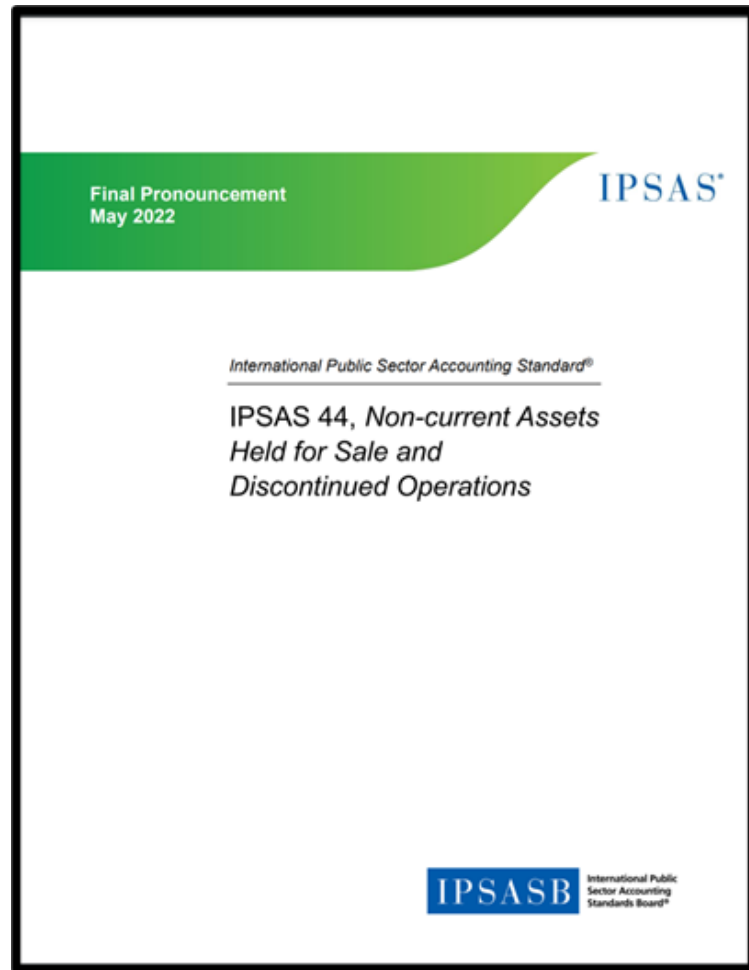
- Mbledhja e të dhënave
- Pasja e informacioneve në dispozicion
- Veçimi i komponentëve të qirasë dhe jo të qirasë
- Llogaritje më vete dhe dhënie e informacioneve shpjeguese më vete për amortizimin dhe pagesat e interesit
- Rrjedhojat buxhetore
- Dëshmitë për auditimin

SNKSP 44: Aktivitet afatgjata & operacionet e ndërprera

- ▶

Përse?

Rritet transparenca lidhur me shitjen e aktiveve të sektorit publik dhe sigurohet orientim;
Përmirësohet njëtrajtshmëria dhe krahasueshmëria mes njësive ekonomike të sektorit publik në lidhje me shitjen e aktiveve të sektorit publik; dhe
Përmirësohen informacionet shpjeguese lidhur me operacionet e ndërprera dhe heqjen e aktiveve afatgjata.

Përkufizime

Parimi kyç: vlera kontabël rikuperohet me anë të shitjes së aktivit;

- ▶ Aktivi është i gatshëm për shitje të menjëhershme
- ▶ Shitja ka probabilitet të lartë

- ▶ Çfarë do të thotë që është i gatshëm për shitje të menjëhershme?
 - ▶ Janë marrë të gjitha aprovimet?
- ▶ Po sikur shitja të mos realizohet brenda 12 muajve?
 - ▶ Mund të mbahen si “të gatshme për shitje” nëse ka dëshmi të vonesës jashtë kontrollit të njësisë ekonomike dhe nëse vijon angazhimi për shitje
- ▶

SNKSP 44: Aktivet afatgjata të mbajtura për shitje

- ▶ Mbështeten te SNRF-të 5
- ▶ SNKSP 44 mbulon:
 - ▶ kontabilizimin e aktiveve të mbajtura për shitje
 - ▶ Paraqitjen në pasqyra financiare dhe dhënien e informacioneve shpjeguese për operacionet e ndërprera

▶ **Aktive të mbajtura për shitje**

maten me më të ultën mes vlerës kontabël (neto) dhe vlerës së drejtë minus kostot për shitje dhe amortizimin e aktiveve të ndërprera.

Paraqiten veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar.

Operacionet jo të vijueshme

maten me më të ultën mes vlerës kontabël (neto) dhe vlerës së drejtë minus kostot për shitje dhe amortizimin e aktiveve të ndërprera. Paraqiten veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar dhe rezultatet e operacioneve të ndërprera (jo të vijuara) paraqiten veçmas në pasqyrën e pozicionit financiar.

Jashtë objektit të SNKSP 44

- ▶ Aktivet pasive Pa synim për shitje
- ▶ Aktivet e tepërta Pa synim për shitje
- ▶ Aktivet e braktisura Përfunduar shprehimisht
- ▶ Transferimi i aktiveve
- ▶ Aktivet me koncesion shërbimi Aktivet e mbajtura për shfrytëzim

Dhënësi nuk synon ta rikuperojë vlerën e aktivit me anë të shitjes;

Përjashtimet

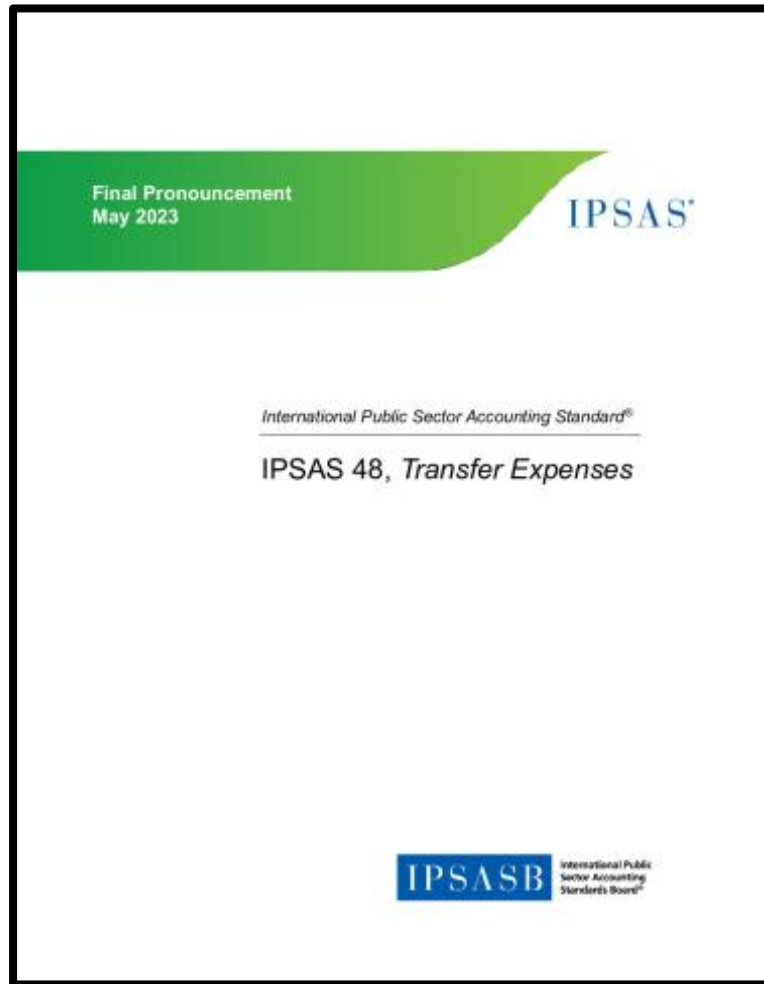
- ▶ Aktivet që rrjedhin nga përfitimet e punonjësve
- ▶ Aktivet financiare të përfshira në SNKSP 41
- ▶ SNKSP 16 (Aktivet afatgjata materiale të investuara)

Paraqitja dhe dhënia e informacioneve shpjeguese

- ▶ Jepen veçmas informacione shpjeguese për aktivet e mbajtura për shitje dhe për aktivet e tjera në pasqyrën e pozicionit financiar
- ▶ Jepen veçmas informacione shpjeguese kur vlera kontabël neto ndryshon në shkallë materiale nga vlera e drejta e aktiveve. Rrit transparencën
- ▶ Operacionet jo të vijueshme
 - ▶ Rezultatet
 - ▶ Flukset monetare përkatëse
 - ▶ Të ardhurat nga operacionet e vijuara dhe jo të vijuara

SNKSP 45: Aktivet ▶ afatgjata materiale

Ndryshimet kryesore

Zëvendëson SNKSP 17

Jep udhëzime shtesë

Bashkon projekte të tjera të gjata:

Infrastruktura

Aktivitet e trashëgimisë – është hequr mundësia e zgjedhjes për të kërkuar matjen

Vlera operative aktuale e re

Harmonizuar me ndryshimet e metodikave të matjes (kapitulli 7 i kornizës konceptuale me objekt të kufizuar)

Aktivet infrastrukturore

- ▶ Udhëzues zbatimi i dobishëm
 - ▶ Përdoren plane të administrimit të aktiveve për informacionet e raportimit financiar
 - ▶ Kontrolli dhe vlerësimi i trojeve nën dhe mbi aktivet infrastrukturore
 - ▶ Niveli i ulët i mirëmbajtjes së aktiveve
 - ▶ Identifikimi i pjesëve të rëndësishme të aktiveve infrastrukturore

Aktivet e trashëgimisë

Foto nga [Uliana Sova](#) në [Unsplash](#)

Çështje që duhen mbajtur parasysh

- ▶ Shqyrtimi i aktiveve infrastrukturore
- ▶ Shqyrtimi i aktiveve të trashëgimisë
- ▶ Shqyrtimi i aktiveve dhe përcaktimi nëse janë:

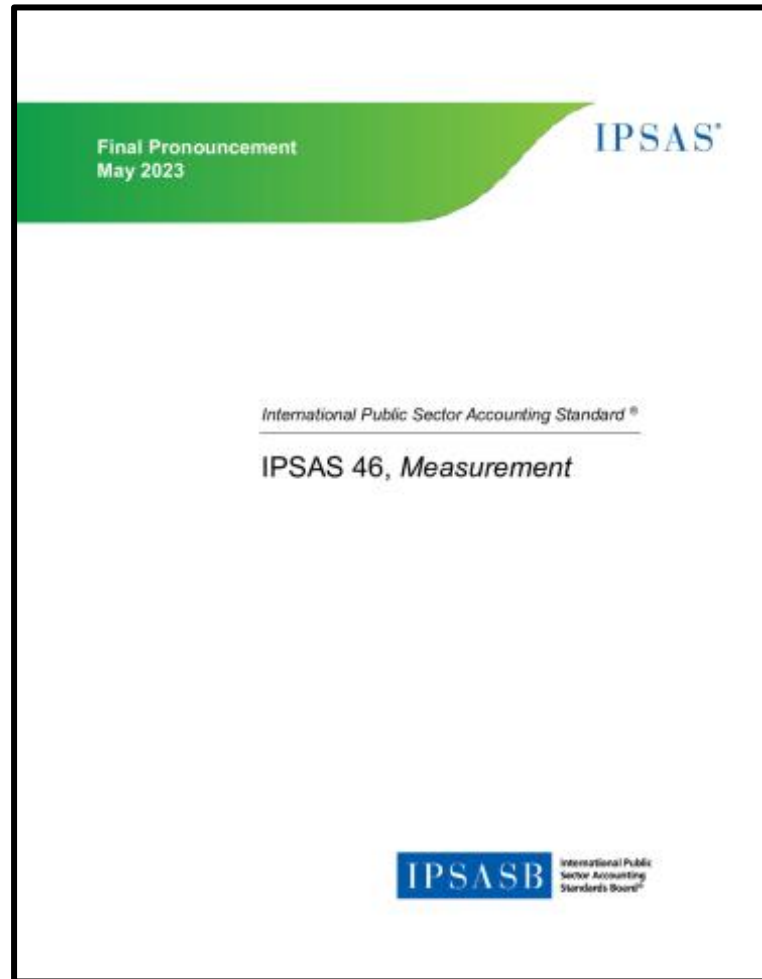
Financiare: përdoret vlera e drejtë

Operative: përdoret vlera operative aktuale...

▶ SNKSP 46: Matja

SNKSP 46 “Matja”

U jep zgjidhje boshllëqeve në literaturën e SNKSP-ve

Harmonizuar me SNRF “Vlera e drejtë”
Por vlera e drejtë nuk vlen gjithmonë në kushtet e sektorit publik...

Kuadri konceptual: Kreu 7 “Matja e aktiveve dhe detyrimeve”

- ▶ KK u miratua në dhjetor 2022 (publikuar në maj 2023)
- ▶ SNKSP 46 “Matja” (publikuar në maj 2023)
- ▶ Shiko kuadrin për matjen e mëpasshme
- ▶ Evolucion, jo revolucion

Raporti mes modeleve, bazave dhe teknikave

Qasja me model për paraqitjen e aktiveve ose pasiveve

Qasja për paraqitjen e aktiveve ose pasiveve

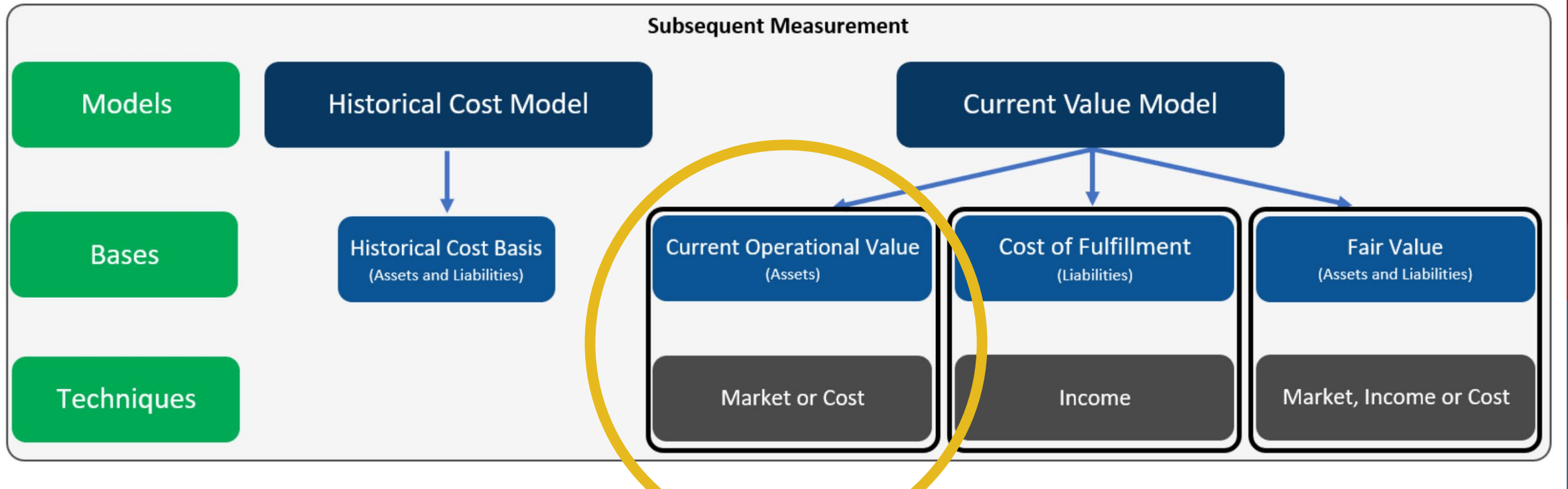
Bazat

Metodat për paraqitjen me përkatësi dhe me besnikëri sipas metodës së përzgjedhur

Teknikat

Metodat për çmuarjen e vlerës me të cilën aktivi ose pasivi paraqitet sipas bazës së përzgjedhur të matjes

Raporti mes modelit, bazave dhe teknikave

Bazat e matjjes

Historical Cost

The consideration given to acquire, construct, or develop an asset plus transaction costs, or the consideration received to assume a liability minus transaction costs, at the time the asset is acquired, constructed or developed, or the liability is incurred.

Cost of Fulfillment

The costs that the entity will incur in fulfilling the obligations represented by the liability, assuming that it does so in the least costly manner.

Current Operational Value

The amount the entity would pay for the remaining service potential of an asset at the measurement date.

Fair Value

The price that would be received to sell an asset or paid to transfer a liability in an orderly transaction between market participants at the measurement date.

Objektivi

Përcaktimi i bazave të matjes që ndihmojnë në reflektimin e drejtë të kostos së shërbimit, kapacitetit operativ dhe kapacitetit financiar të aktiveve dhe pasiveve financiare

Përkufizimi

Vlera operative aktuale

Vlera që do të paguante njësi ekonomike për potencialin e shërbimit që i ka mbetur një aktivi më datën e matjes.

Paragrafi 25 shpjegon:

Është shprehimisht një çmim fillestar sepse përfshin të gjitha kostot që do të paguheshin për potencialin e shërbimit që i ka mbetur aktivitet

Pasqyron vlerën e aktivitet në përdorimin ekzistues, jo në përdorimin më të lartë apo më të mirë

Është specifik për njësinë ekonomike

alamy

Image ID: GB2XJT
www.alamy.com

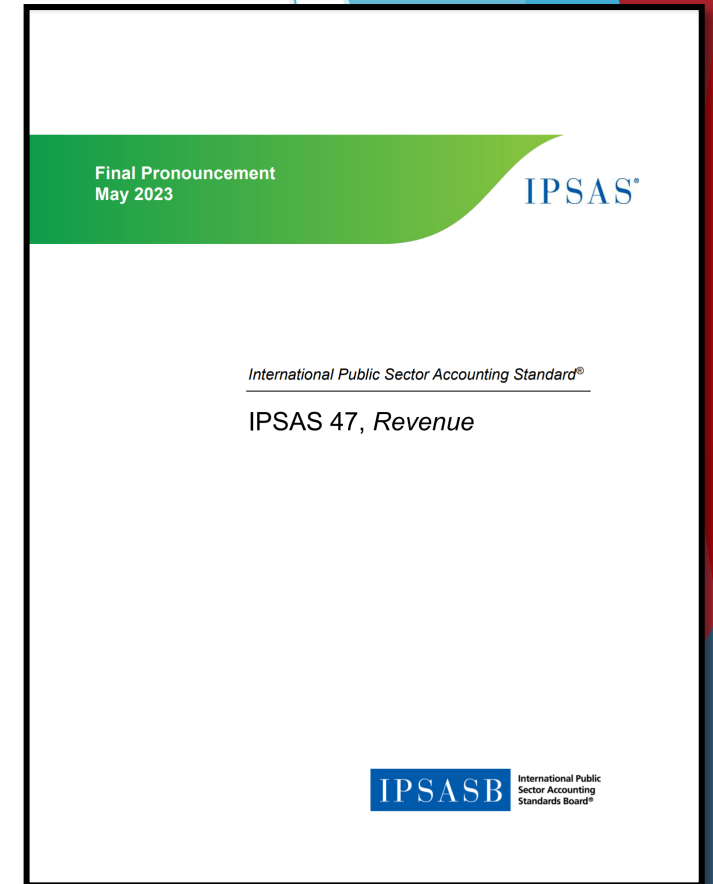
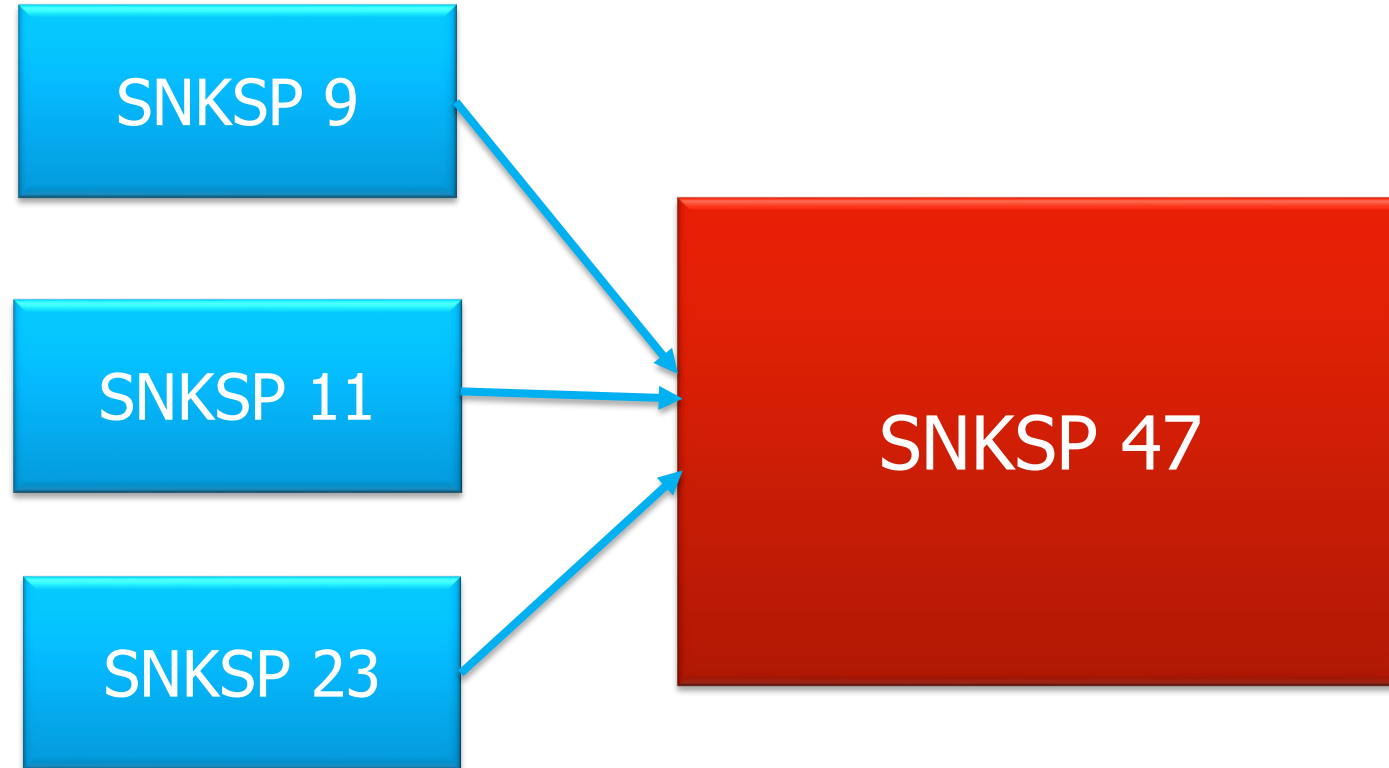
St Thomas' Hospital

▶ SNKSP 47: Të ardhurat

SNKSP 47

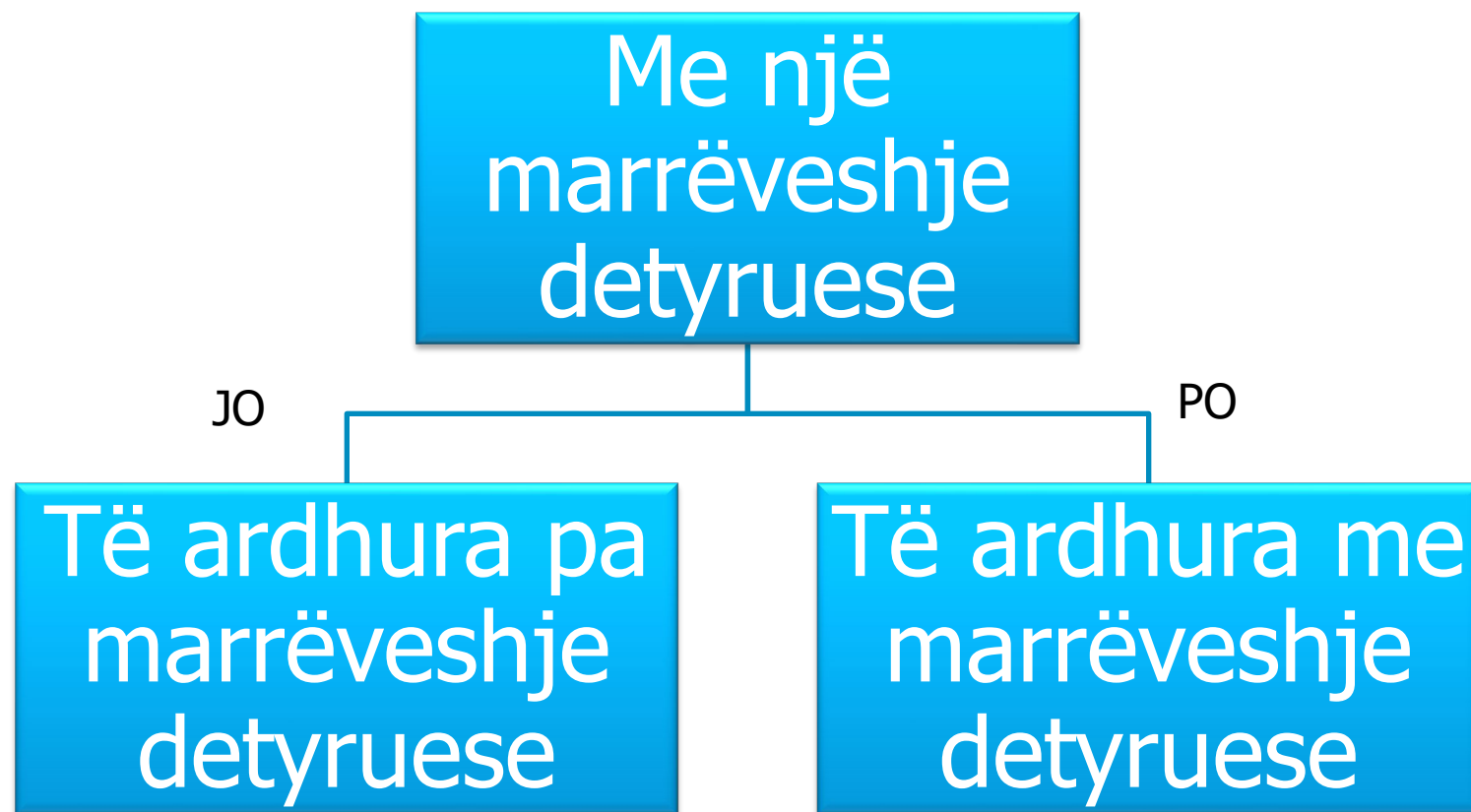
Përkufizimi

Marrëveshje detyruese

Një marrëveshje e cila jep të drejta dhe detyrime, të kërkueshme me forcë me anë të mjeteve ligjore ose të barasvlershme, nga palët e marrëveshjes.

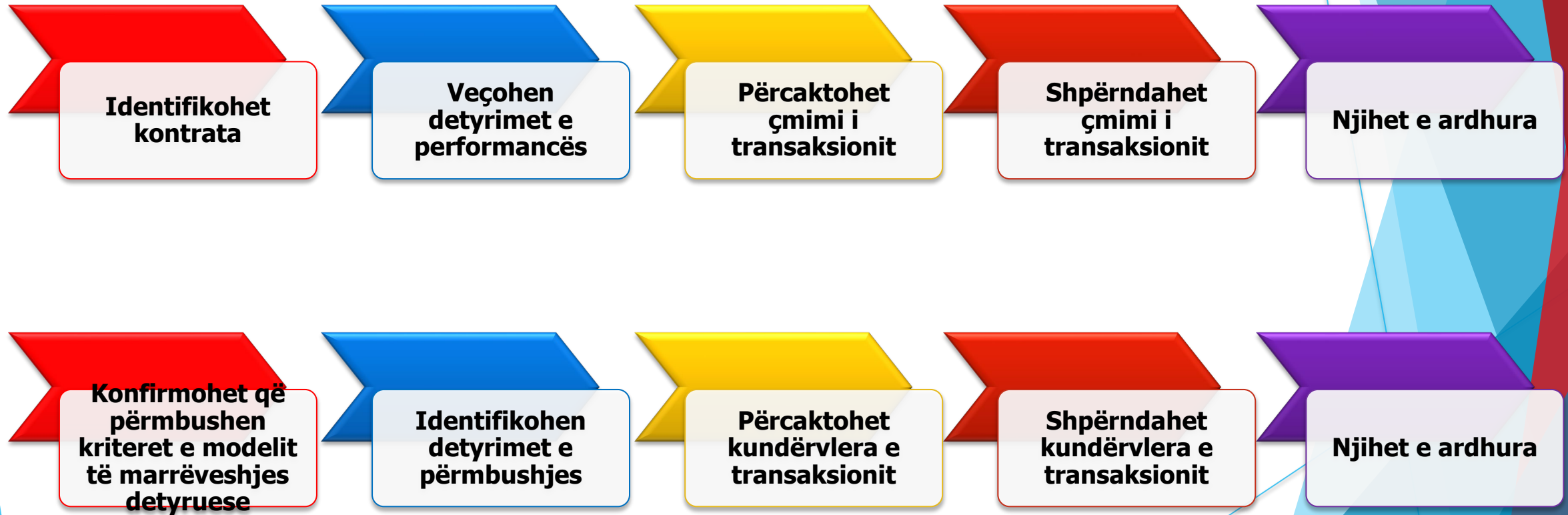
Njësia ekonomike duhet të ketë së paku një të drejtë të kërkueshme me forcë dhe një detyrim të kërkueshëm me forcë.

Identifikohet veprimi me të ardhura

Zbatohet
SNRF 15

SNRF 15: Modeli me 5 hapa për njohjen e të ardhurave

Njohja e të ardhurave tatimore

Njësia ekonomike njih aktiv në lidhje me tatim-taksat kur ngjarja e tatueshmendodh dhe kriteret e njohjes së aktivit përmbushen.

Njohja e të ardhurave tatimore

Njësia ekonomike njihet si subjekt i biznesit në lidhje me tatim-taksat që përfshijn kontribute dhe taksa të tjera të detyrueshme, kur ngjarja e tatueshme, ose një ngjarje tjetër që sjell kontribute dhe taksa të tjera të detyrueshme, ndodh dhe kriteret e njohjes së aktivitetit përmbushen.

Çështje që duhen mbajtur parasysh

- Mirë: nuk ka ndryshim real për tatim-taksat
- Si ta matim performancën?
- Sistemi i nevojshëm për të monitoruar performancën e granteve
- Në të gjitha nivelet e qeverisjes nevojitet qarkullim i mirë i informacionit.
- Dallimet në kohë = probleme të konsolidimit

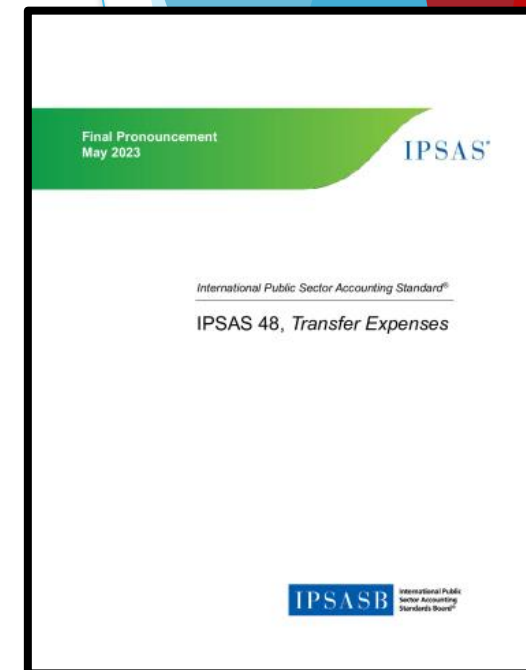
▶ SNKSP 48:

Përkufizime

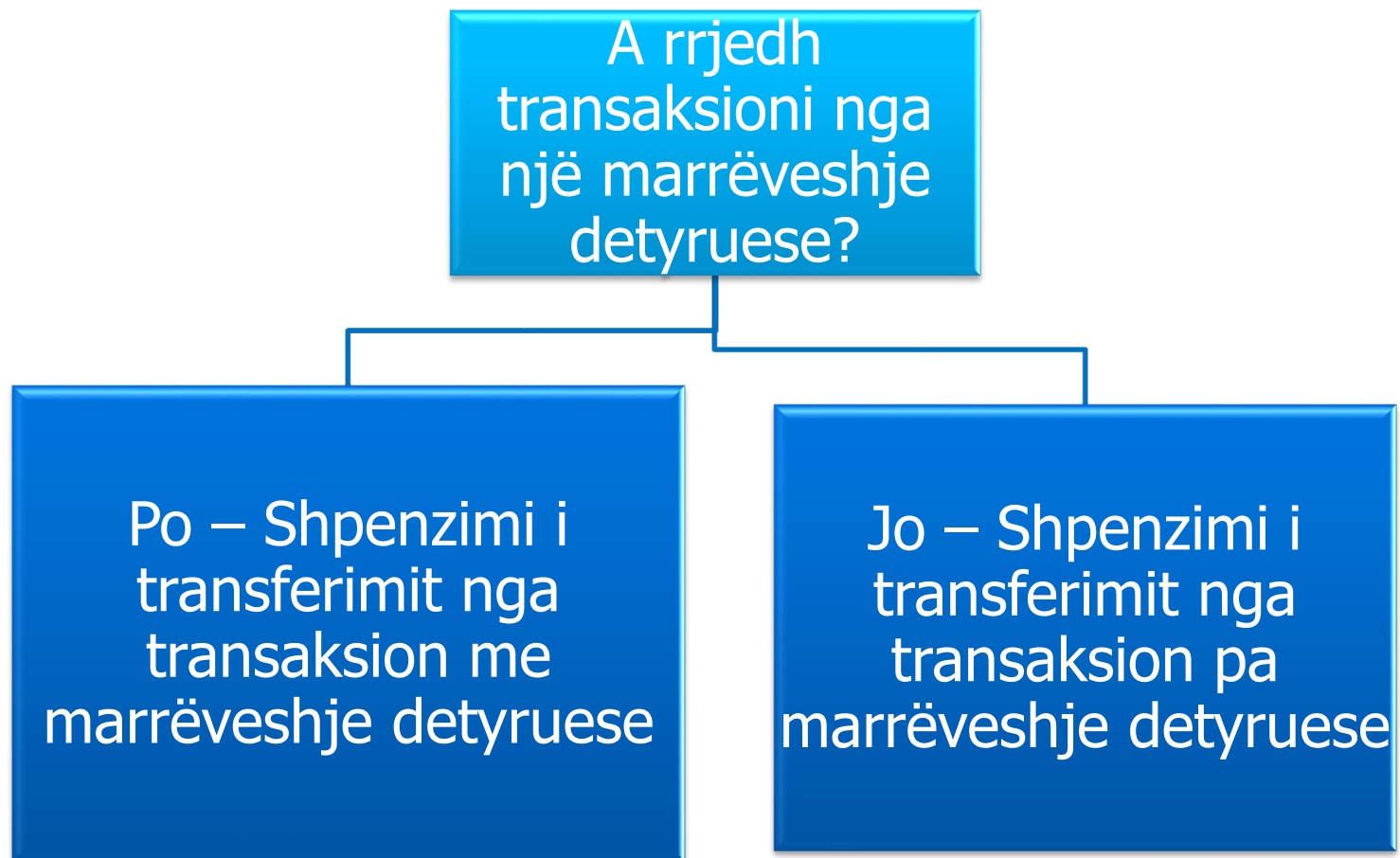
Shpenzimi i transferimit është një shpenzim që rrjedh nga një transaksion jo tatimor, me të cilin njësi ekonomike i jep një mall, shërbim apo aktiv tjetër një njësie ekonomike tjetër (që mund të jetë një individ) pa marrë drejtpërdrejt në këmbim asnjë mall, shërbim apo aktiv tjetër.

E drejta e transferimit është e drejta e kërkueshme me forcë e njësisë ekonomike për t'i kërkuar marrësit të transferimit të përmbushë detyrimin e tij sipas mënyrës së përcaktuar në një marrëveshje detyruese ose të vuajë pasojat e përcaktuara në marrëveshjen detyruese.

Detyrimi i transferimit është detyrimi i njësisë ekonomike sipas një marrëveshjeje detyruese të transferojë burimet sipas mënyrës së përcaktuar.

Llojet e shpenzimeve të transferimit

Marrëveshja detyruese

Marrëveshja detyruese është një marrëveshje e cila jep të drejta dhe detyrime, të kërkueshme me forcë me anë të mjeteve ligjore ose të barasvlershme, nga palët e marrëveshjes.

Zbatimi me forcë

Zbatimi me forcë...

- E bën një marrëveshje *detyruese*
- Bën që palët e përfshira të *japin llogari*
- Mbështetet në *aftësi*, jo probabilitet

Zbatimi me forcë...

- Mund të vijë nga *mekanizma të ndryshme*
- Mund të përcaktohet me anë të analizimit të *të gjithë faktorëve përkatës*

Zbatimi me forcë...

- Nga mjetet *ligjore* ose *të barasvlershme* (në përputhje me "detyrimet ligjore" që jepen në Kuadrin Konceptual të BSNKSP-së)

Zbatimi me forcë...

- *Detyron kryerjen* e detyrimeve të papërmbushura ose
- *Vendos pasojat* nga mospërmbushja

Shembuj

- Grantet për nivele më të ulëta të qeverisjes
- Aktive të dhuruara nga organizata ndërkombëtare
- Financim për kurse formimi për përfituesit

Kontabilizimi i shpenzimeve të transferimit pa marrëveshje detyruese

Kur një transferim nuk përfshin një marrëveshje detyruese:

Me humbjen e kontrollit të burimeve të transferuara

- Çregjistrohet aktivi i transferuar
- Njihet shpenzimi i transferuar

OSE

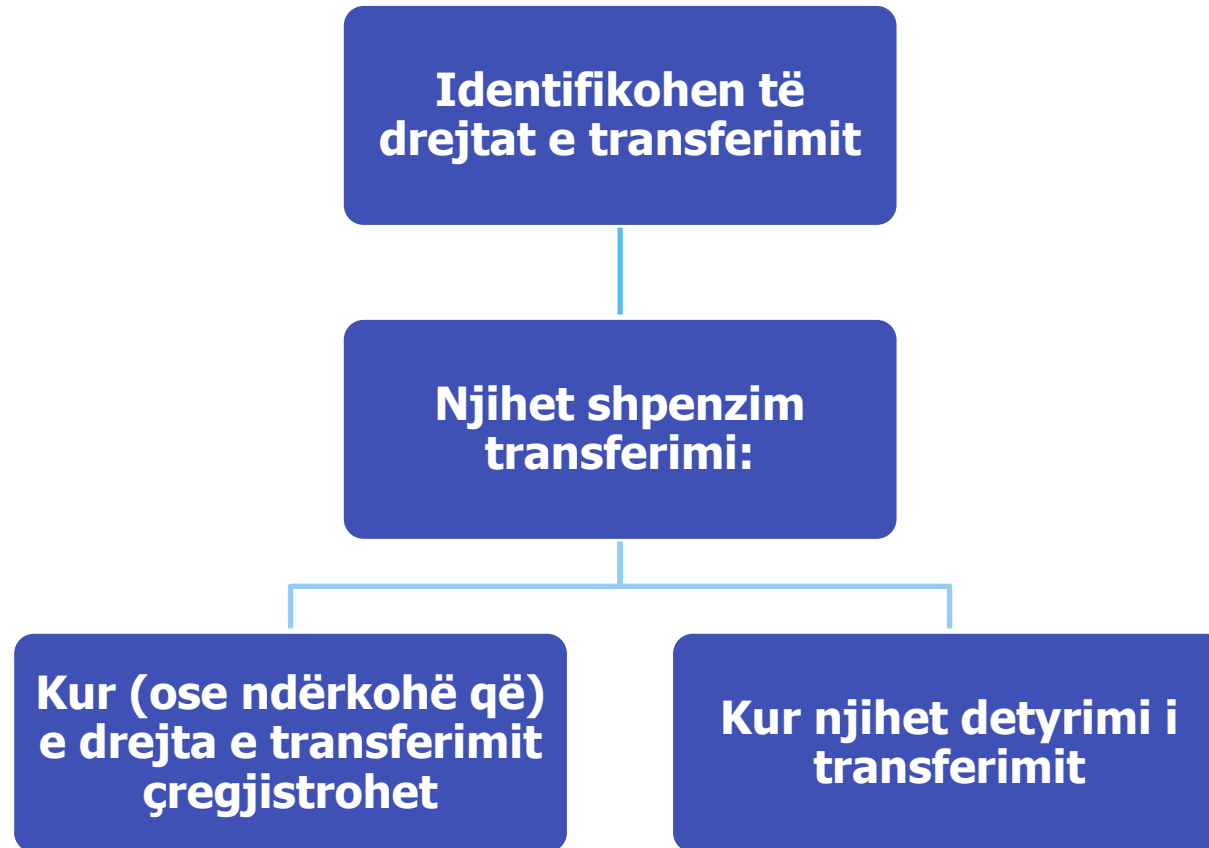
Faktet dhe rrethanat çojnë një një detyrim të nënkuptuar ose ligjor për transferimin e burimeve

- Njihet një provigjon dhe shpenzim ne përputhje me SNKSP 19
- Transferimi i mëpasshëm i burimeve çon në çregjistrim të aktivitet të transferuar dhe pakësim përkatës të provigjonit

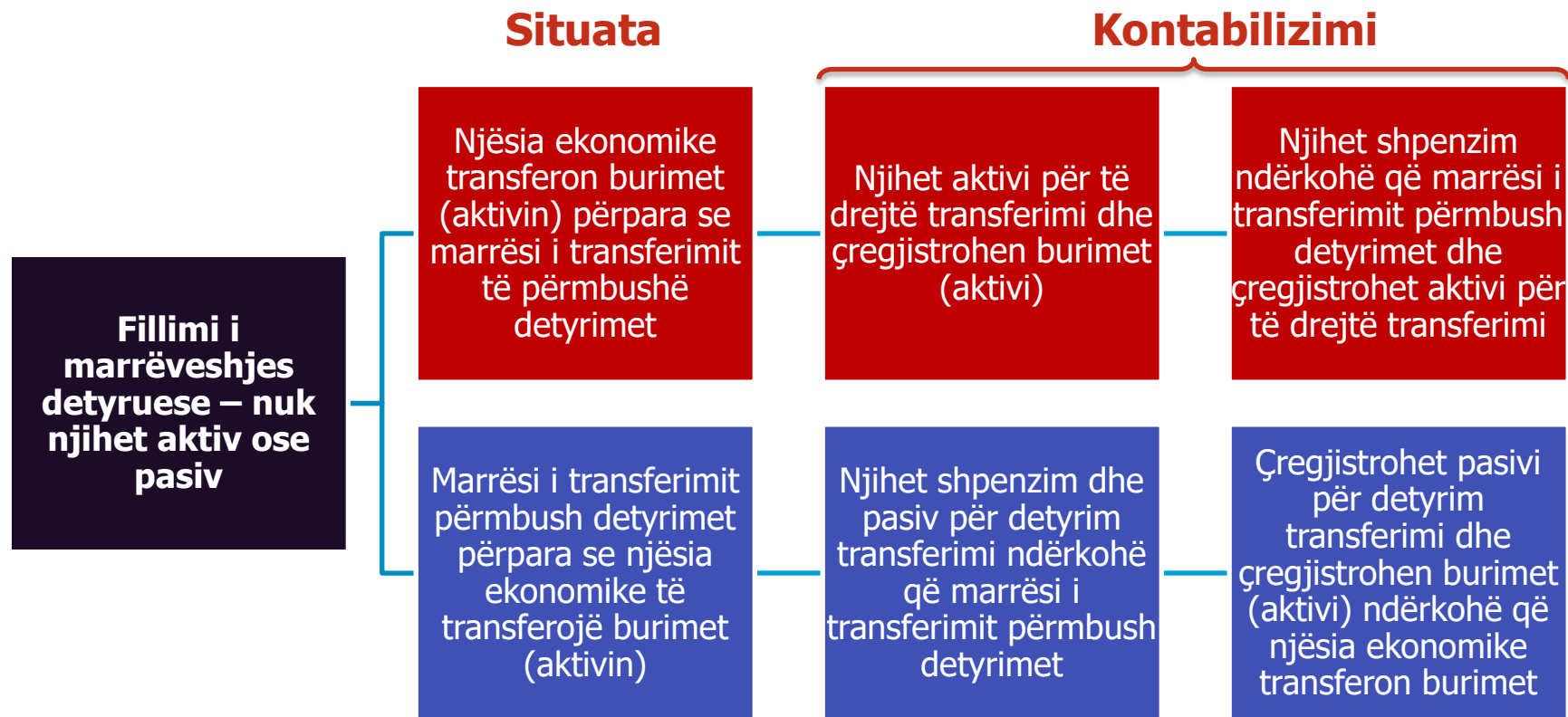
Matja e shpenzimeve të transferimit pa marrëveshje detyruese

- Kur njihet një provigjon në rast të lindjes së një detyrimi të nënkuptuar ose detyrimi ligjor për të transferuar burime, provigjoni matet fillimisht dhe më pas në përputhje me SNKSP 19.
- Kur njësi ekonomike njih një shpenzim në momentin kur nuk e ka më kontrollin mbi burimin, njësi ekonomike e mat shpenzimin me vlerën kontabël neto të burimeve të transferuara.

Kontabilizimi i shpenzimeve të transferimit me marrëveshje detyruese

Njohja e shpenzimeve të transferimit me marrëveshje detyruese

Çështje praktike

- Mbledhja e të dhënave
- Pasja e informacioneve në dispozicion
- Konsolidimi / probleme eliminimi brenda qeverisjes dhe diferenca kohore
- Dëshmitë për auditimin

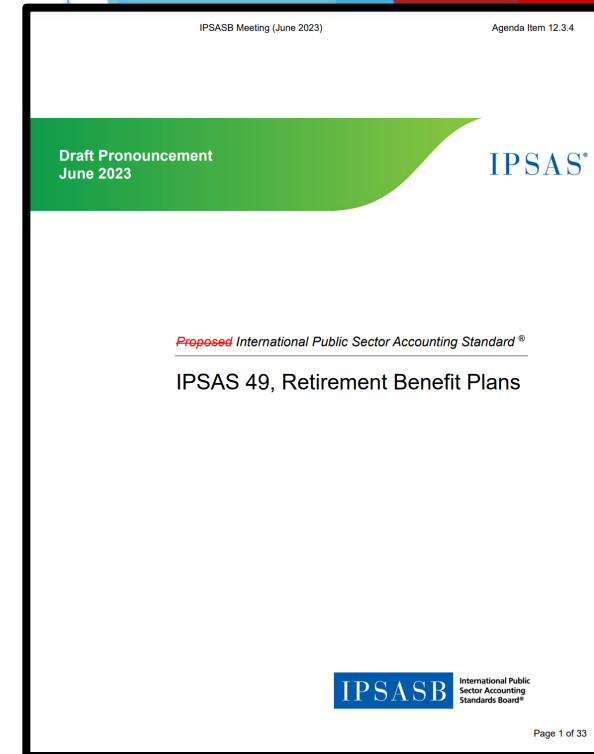
SNKSP 49: Skemat e përfitimeve për pensione

Seanca10

SNKSP 49: Skemat e përfitimeve për pensione

- ▶ Harmonizim më i madh me udhëzuesit për sektorin privat (SNK 26)
- ▶ Por: propozohen informacione shpjeguese të ndryshme (në brendi të pasqyrave financiare, pa nuk është fakultative)
- ▶ Aktivitetet e skemës maten me vlerën e drejtë (harmonizohet me standardet e tjera SNKSP 39 dhe 41)
- ▶ Si matje përdoren rrogat e parashikuara (jo aktuale)
- ▶ Kërkohej hartimi i një pasqyre të flukseve monetare më vete për pasivët për pensione

Final Pronouncement
May 2023

IPSAS[®]

Conceptual Framework Update

Chapter 5, *Elements in Financial
Statements*

IPSASB

International Public
Sector Accounting
Standards Board[®]

Final Pronouncement
May 2023

IPSAS[®]

Conceptual Framework Update

Chapter 7, *Measurement of
Assets and Liabilities in
Financial Statements*

IPSASB

International Public
Sector Accounting
Standards Board[®]

Përditësime në kuadrin konceptual

Përse?

- Harmonizohet me Kuadrin Konceptual të BSNK-së (2018)
- Vetëm Aktivitet dhe pasivitet
- Ka sërish dallime mes KK të BSNK-së dhe KK të BSNKSP-së
- KK BSNK: burimi ekonomik
- KK BSNKSP: burimi

Elementet

AKTIVET

TË ARDHURAT

KONTRIBUTI I
PRONARËVE

PASIVET

SHPENZIMET

SHPËRNDARJET TE
PRONARËT

Aktivet

Potencial shërbimi ose aftësi për të krijuar përfitime ekonomike

Aftësi për ta përdorur burimin ose për t'i urdhëruar të tjerët ta përdorin / ose të nxjerrin përfitime shërbimi ose përfitime ekonomike

Një burim aktualisht nën kontrollin e njësisë ekonomike si rezultat i një ngjarjeje në të shkuarën

Veprim, veprimtari ose ngjarje në të shkuarën

Aktivitet

E drejtë për potencial shërbimi ose aftësi për të krijuar përfitime ekonomike

Aftësi për ta përdorur burimin ose për t'i urdhëruar të tjerët ta përdorin / ose të nxjerrin përfitime shërbimi ose përfitime ekonomike

Një burim aktualisht nën kontrollin e njësisë ekonomike si rezultat i një ngjarjeje në të shkuarën

Veprime, veprimtari ose ngjarje në të shkuarën

Pasivet

Detyrim me fuqi ligjore
dhe pa fuqi ligjore

Një detyrim i tanishëm i njësisë ekonomike për një fluks dalës burimesh i cili rrjedh nga një ngjarje në të shkuarën

Duhet të ketë një fluks dalës, ndryshe nuk është pasiv

Veprim, veprimtari ose ngjarje në të shkuarën

Pasivet

Detyrim me fuqi ligjore
dhe pa fuqi ligjore

Një **detyrim aktual** i njësisë ekonomike

- për të transferuar burime si pasojë e ngjarjeve në të shkuarën

Detyrim me fuqi ligjore
dhe pa fuqi ligjore

Detyrim me fuqi ligjore
dhe pa fuqi ligjore

Pyetje?

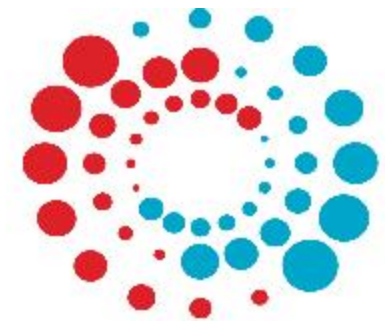
Fale miderit

Manj Kalar

Email address Manj@kalarconsulting.com

- Informacione kontakti +44 (0) 7740 305 978
- Media sociale • @ManjK:

KALAR CONSULTING